

Septynių Stansų ir jų terminų pagal Stansų ir Eilių numeraciją KOMENTARAI

II. Stansas

1. ...KUR BUVO STATYTOJAI, SPINDULINGIEJI MANVANTAROS AUŠROS SŪNŪS?... (a) NEPAŽINIOJE TAMSOJE, JŲ AH-HI¹ PARANIŠPANOJE. FORMŲ KŪRĖJAI² IŠ NE-FORMŲ³ – PASAULIO ŠAKNIS – DEVAMATRI⁴ IR SVABHAVATA ILSĖJOSI NE-BŪTIES PALAIMOJE (b).

a) „Statytojai“, „Manvantaros Aušros Sūnūs“, yra tikrieji visatos kūrėjai; ir šioje doktrinoje, nagrinėjančioje tik mūsų planetų sistemą, jie kaip jos architektai taip pat vadinami Septynių Sferų Sargais. Egzoteriškai tai yra septynios mūsų grandies planetos, o ezoteriškai – septynios žemės, arba sferos (Rutuliai). Pirmoje I Stanso frazėje minimos „Septynios Amžinybės“ gali būti taikomos tiek mahakalpai, didžiajam „Brahmos Amžiui“, tiek ir Saulės pralajai bei būsimam mūsų planetų sistemos atgimimui aukštesniame plane. Egzistuoja daug pralajos (regimų daiktų ištirpimo) rūšių, kaip tai bus vėliau parodyta.

b) Tikslinga įsiminti, kad „paranišpana“ yra *summum bonum*, Absolutas, taigi tas pats, kas ir paranirvana. Paranirvana, būdama tobulumo būseną, tuo pačiu yra ir subjektyvumo būseną, apimanti tik vienatinę absoliutinę Tiesą (paramarthasatja) jos plane. Tai ta būseną, leidžianti suvokti teisingą Ne-Būties, kuri, kaip jau aiškinta, yra absoliuti Būtis, pilnos reikšmės vertinimą. Anksčiau ar vėliau viskas, kas dabar *regimai* egzistuoja, iš tikrųjų ir be jokių abejonių pereis į paranišpanos būseną. Bet egzistuoja didžiulis skirtumas tarp *sąmoningos* ir *nesąmoningos* Būties. Paranišpanos būseną be paramartha, save analizuojančios Sąmonės (svasamvedana), nėra palaima, bet tik užgesimas (apmirimas) septynių Amžinybių laikotarpiui. Taip geležinis

---

¹ Kohanistinėje, dhian budistinėje.

² Rupa.

³ Arupa.

⁴ Dievų Motina, Aditė, arba kosminė Erdvė. *Zohare* ji vadinama sefira, sefirų ir šėkinos Motina jos amžina forma, *in abscondito*.

rutulys, padėtas po deginančiais saulės spinduliais, visas įkai, bet jis nepajus arba neįvertins šilumos, o žmogus pajus visą spindulių jėgą. Tik „*aiškiu, asmenybės neužtemdytu protu ir per daugybę visai Būties visumai (visai gyvai ir sąmoningai visatai) pašvęstų egzistavimų sukauptais nuopelnais*“ žmogus išsilaisvina iš asmeninio egzistavimo ir susiliejęs su Absoliutu⁵ toliau egzistuoja kupinas paramarthos.

II. STANSAS – TĘSINYS

2 ...KUR BUVO TYLA? KUR KLAUSA, KAD JĄ IŠGIRSTŲ? NE, NEBUVO NEI TYLOS, NEI GARSO (a); NIEKO, IŠSKYRUS NEPERTRAUKIAMĄ AMŽINĄ KVĖPAVIMĄ⁶ NEPAŽIŠTANTĮ SAVĘS (b).

a) Mintis, kad daiktai gali nustoti egzistuoti ir tuo pačiu būti, yra Rytų psichologijos pagrindas. Šis akivaizdus prieštaravimas atskleidžia Gamtos faktą, kurį suvokti protu yra daug svarbiau, nei svarstyti žodžių prasmę. Panašaus paradokso pavyzdį pateikia cheminė kombinacija. Klausimas, ar nustoja egzistuoti vandenilis ir deguonis, kai jie susijungia sudarydami vandenį, tebėra ginčytinas ir dabar. Kai kurie prieštarauja, kad jeigu jie vėl atsiskiria išskaidžius vandens molekulę, tai jie turi būti jame visą laiką. Kiti ginčijasi teigdami, kad jeigu jie iš tikrųjų virsta kažkuo visiškai kitu, tai tam laikui jie turi nustoti egzistuoti savo pirminiu pavidalu; bet nė viena pusė nepajėgia bent kiek suprasti tikrosios būsenos to, kas tapo kažkuo kitu ir tuo pačiu išliko savimi. Vandenilio ir deguonies egzistavimas vandens pavidalu gali būti pavadintas Ne-Būties būseną, esančia labiau realia Būtimi, nei šių elementų egzistavimas dujiniu pavidalu; ir šiek tiek gali simbolizuoti visatos būseną, kai ji nugrimzta į Miegą, arba nustoja egzistuoti

---

⁵ Taigi ezoterinėje filosofijoje Ne-Būtis yra absoliuti Būtis. Šiose dogmose netgi Adi-Buda (pirminė, arba pirmapradė, Išmintis) pasireiškimo metu viena iš savo prasmių yra iliuzija, maja, nes visi dievai, įskaitant Brahmą, turi mirti pasibaigus Brahmos Amžiui; Abstrakcija, vadinama Parabrahmanu, ar vadintume ją Ain-Sof, ar kartu su H. Spenceriu – Nežinomuoju, tik ji viena yra vienatinė absoliuti Realybė. Vienatinis Egzistavimas „Neturintis Antrojo“ yra advaita, visa kita yra maja, taip moko advaitos filosofija.

⁶ Judėjimas.

Brahmos nakties metu, kad prabustų, arba vėl pasireikštų, kai naujos manvantaros Aušra pakvies ją tam, ką mes vadiname egzistavimu.

b) Vienatinio egzistavimo Kvėpavimas – terminas, kurį archainis ezoterizmas naudoja tik dvasiniam kosmogonijos aspektui; kitais atvejais materialiam plane jį pakeičia ekvivalentas – Judėjimas. Vienatinis amžinas Elementas, arba elementų Talpa, yra Erdvė, visomis prasmėmis neribojama išmatavimais; su jais koegzistuoja Begalinė Trukmė, Pirmapradė (vadinasi, neišardoma) Materija ir Judėjimas – absoliutus, nenutrūkstantis Judėjimas, esantis vienatinio Elemento „Kvėpavimu“. Šis Kvėpavimas, kaip matome, niekada negali nutrūkti, net per pralajos Amžinybes.

Bet vienatinio egzistavimo Kvėpavimas vis tik neapima vienatinės, beprižastinės Priežasties, arba Visa Ko buvimo, priešingai Visa Ko egzistavimui, kuris yra Brahma, arba visata. Brahma, keturveidis Dievas, kuris, iškėlęs Žemę iš vandens, „užbaigė kūrimą“, traktuojamas, kaip tai aiškiai nurodyta, tik kaip palanki priežastis, bet ne kaip Ideali Priežastis. Iki šiol nė vienas orientalistas nesuvokė tikrosios „kūrimą“ traktuojančių puranų eilių prasmės. Jose Brahma yra priežastis jėgų, kurios nuosekliai viena po kitos turi būti pagimdytos „kūrimo“ darbui. Pvz., *Višnaus puranų*⁷ vertime ta dalis, kurioje kalbama: „Ir iš JO gimsta jėgos, kurios turi būti sukurtos, po to, kai jos tapo realia priežastimi“, gal teisingiau būtų perteikti taip: „Ir iš JO gimsta jėgos, kurios *kurs*, nes jos *tampa* realia priežastimi (materialiam plane)“. Išskyrus šią vienatinę, beprižastinę, Idealią Priežastį neegzistuoja jokia kita, kuriai galėtų būti priskirta visata. „Verčiausias pagarbos iš asketų! Per šio galią – t. y. per šios priežasties galią – kiekvienas sukurtas daiktas atsiskleidžia pagal jam būdingą prigimtį“. Jeigu „vedantoje ir njajoje nimita yra veikianti priežastis, priešinga upadanai, materialiai priežasčiai, tai sankjos filosofijoje pradhana atlieka abiejų funkcijas“. Ezoterinėje filosofijoje, sutaikančioje visas šias sistemas, kuriai artimiausia yra advaitos vedantistų

---

⁷ Wilsonas, I, IV.

traktuojama vedanta, niekas kitas, išskyrus upadaną negali būti nagrinėjamas. Tai, ką višnuitai (visištvaita) laiko idealiu, skirtingai nuo realaus, – arba Parabrahmanu ir Išvara, – negali būti rasta paskelbtose teorijose, nes net pats terminas „idealus“ yra klaidingas, kai jis taikomas tam, ko joks žmogaus protas, net arhato protas, negali įsivaizduoti.

Savęs pažinimui reikia, kad sąmonė ir atpažinimas būtų sąmoningi – šie abu sugebėjimai yra riboti bet kokio daikto atžvilgiu, išskyrus Parabrahmaną. Štai iš kur „amžinas Kvėpavimas, nepažįstantis savęs“. Begalinumas negali suprasti baigtinumo. Begalybė neturi nieko bendra su ribotu ir sąlyginiu. Okultiniuose mokymuose nežinomybė ir nežinomas judėjimo variklis, arba savaiminis egzistavimas, yra absoliuti Dieviška Esybė. Taigi, būdama absoliučia Sąmone ir absoliučiu Judėjimu – ribotų jautimų atžvilgiu tų, kurie aprašo neaprašomą, – ji yra nesąmoningumas ir nejudrumas. Konkreti sąmonė taip pat negali būti abstrakčios sąmonės atributu, kaip drėgnumo savybė negali būti vandens atributu – nes drėgmė yra savarankiškas atributas ir drėgnumo savybės kituose daiktuose priešastis. Sąmonė pateikia apribojimus ir apibūdinimus; kažką, kas galėtų būti suvoktas, ir kažką, kas galėtų tai suvokti. Bet absoliuti Sąmonė aprėpia dalyvaujantį pažinimo procese, pažinimo objektą ir savęs pažinimą, visi trys yra joje, ir visi trys yra *viena*. Nė vienas žmogus negali suvokti daugiau už tą savo žinių dalį, kurią jo protas sužadina tam tikru metu, bet kalba yra tokia skurdi, kad mes neturime termino, kuriuo galėtume atskirti žinias, apie kurias dabar negalvojame, nuo tų žinių, kurias galime sužadinti savo atmintyje. Žodžio „pamiršti“ sinonimas yra „neatsiminti“. Ir kaip sunku turėtų būti rasti terminus aprašyti bei atpažinti abstraktiems ir metafiziniams faktams ar skirtumams! Taip pat nereikia pamiršti, kad mes suteikiame pavadinimus daiktams pagal tą regimą vaizdą, kurį jie mums sukelia. Mes vadiname absoliučią Sąmonę „nesąmoningumu“, nes mums atrodo, kad tai neišvengiamai turi būti taip, lygiai kaip vadiname Absoliutą Tamsą, nes mūsų ribotam suvokimui jis atrodo visiškai nežvelgiamas; ir tuo pačiu metu mes pripažįstame, kad mūsų tokių daiktų pažinimas

neatitinka tikrovės. Pvz., mes automatiškai fiksuojame skirtumą savo prote tarp nesąmoningos absoliučios Sąmonės ir nesąmoningumo, paslapčia suteikdami pirmajam terminui tam tikrą neapibrėžtą savybę, mūsų mintims nepasiekiamame, aukštesniame plane atitinkančią tai, ką žinome kaip sąmonę mumyse pačiuose. Bet tai nėra sąmonės rūšis, kurią pajėgtume atskirti nuo to, kas mums atrodo kaip nesąmoningumas.

II. Stansas – Tęsinys

3. VALANDA DAR NEIŠMUŠĖ; SPINDULYS DAR NEPRASISKVERBĖ Į EMBRIONĄ (a); MATRIPADMA⁸ DAR NEIŠBRINKO⁹ (b)

a) Amžinos Tamsos Spindulys po atsiradimo tampa spinduliuojančios Šviesos, arba Gyvybės, Spinduliu ir perskrodžia Embrioną – Tašką visuotiniame Kiaušinyje, vaizduojančiame materiją jos abstrakčia prasme. Bet termino „Taškas“ nereikia suprasti kaip taikomo kokiai nors konkrečiai Erdvės vietai (taškui), nes kiekvieno atomo centre yra embrionas, ir visų jų visuma sudaro Embrioną; arba, tiksliau, kadangi nė vienas atomas negali būti matomas mūsų fizinėmis akimis, jų visuma (jeigu tik šis terminas gali būti taikytinas tam, kas yra beribis ir begalinis) sudaro amžinos ir nesugriaunamos Materijos noumeną.

b) Vienas iš simbolių, kuriuo vadinama dvejojama, kūrybinė Gamtos Galia (materija ir jėga materialiam plane) yra padma, Indijos vandens lelija – lotosas. Lotosas yra šilumos (ugnies) ir vandens (garų, arba eterio) produktas; kiekvienoje filosofinėje ir religinėje sistemoje, net ir krikščionybėje, ugnis reiškia dievišką Dvasią, aktyvų vyrišką, pradedantį pradą; o eteris, arba materijos siela, reiškia ugnies šviesą – pasyvų moterišką pradą, iš kurio viskas šioje visatoje kilo. Todėl eteris, arba

---

⁸ Motina-Logas.

⁹ Tai ne poetinis, tačiau gana vaizdingas terminas.

vanduo, yra Motina, o ugnis – Tėvas. Seras Williamas Jones – o iki jo ir archainė botanika – atskleidė, kad lotoso sėklose dar prieš sudygstant slypi miniatiūrinis jau visiškai susiformavusių lapų ir būsimo augalo atvaizdas; taip gamta mums pateikia būsimą savo kūrinių formą... Visų žiedus kraunančių aiškialyčių augalų sėklose glūdi embrionai – visa būsimo augalo forma¹⁰. Tai paaiškina frazę „Matripadma dar neišbrinko“, nes archainėje simbolikoje forma paprastai paaukojama vidinei, arba pagrindinei, minčiai.

Be to, lotosas, arba padma, – labai senas ir labai mėgstamas kosmoso ir žmogaus simbolis. Šį populiarumą lemia tai, kad lotoso sėkloje glūdi išbaigta, miniatiūrinė augalo forma, kas savo ruožtu simbolizuoja faktą, kad dvasiniai visų daiktų prototipai nematerialiame pasaulyje egzistuoja anksčiau nei jie tampa materialūs Žemėje; ir antra, simbolizuoja faktą, kad lotosas auga vandenyje, jo šaknis siekia dugną, dumblą, o žiedas skleidžiasi virš vandens, ore. Taigi lotosas simbolizuoja žmogaus gyvenimą, lygiai kaip ir kosmoso. Slaptoji Doktrina moko, kad jie abu susideda iš vienodų elementų ir abu vystosi ta pačia kryptimi. Į dumblą panirusi lotoso šaknis simbolizuoja materialų gyvenimą, per vandenį besidriekiantis stiebas – egzistavimą astraliniame pasaulyje, o virš vandens iškilęs ir į dangų nukreiptas žiedas – dvasinę būtį.

II. Stansas – Tęsinys

4. JOS ŠIRDIS DAR NEATSIVĖRĖ VIENATINIO SPINDULIO ATĖJIMUI, KAD PO TO NUBLOKŠTŲ JĮ KAIP TRIS KETURIUOSE Į MAJOS GELMES.

Pradinė Substancija dar neperėjo iš savo ikikosminės latentinės būsenos į diferencijuotą objektyvumą ar dar net netapo (bent kol kas žmogui) nematomu mokslo protilu. Bet kai „išmuša valanda“, ir ji tampa jautri foksatiškiems dieviškos Minties-Logo, arba *Anima Mundi*, alajos, vyriško aspekto atspindžiams, jos „Širdis“ atsiveria. Ji diferencijuojasi, ir Trys (Tėvas, Motina, Sūnus) virsta Keturiais. Tai yra dvejobos

---

¹⁰ Gross *The Heathen Religion* – 195 psl.

Paslapties – Trejybės ir Nekalto Pradėjimo – pradžia. Visuotinė Vienovė (arba vienatinė Esmė) savo trimis aspektais yra pirmoji ir pagrindinė okultizmo dogma. Tai leidžia įsivaizduoti Dievybę, kuri kaip absoliuti Vienovė turi visuomet išlikti nepasiekiamu ribotam protui.

„Jeigu norėtum įsitikinti augalo viduje slypinčia Galia arba įsivaizduoti po žeme slypinčią jo šaknį, turėtum galvoti apie jo stiebą ar kamieną, apie jo lapus ir žiedus. Tu negali įsivaizduoti šios Galios atskirai nuo visų šių dalių. Gyvybė gali būti pažinta tik per Gyvybės Medį.“¹¹

Mintis apie absoliučią Vienovę visiškai sudužtų mūsų vaizduotėje, jeigu neturėtume konkretaus įvaizdžio, kuris apimtų šią Vienovę. Dievybė, būdama absoliuti, turi būti visur esanti; o tai reiškia, kad nėra nė vieno atomo, kuris neturėtų Jos savyje. Šaknis, kamienas ir daugybė jo šakų yra trys skirtingi dalykai, tačiau jie sudaro vieną medį. Kabalistai sako: „Dievybė viena, nes Ji begalinė. Ji trejybinė, nes Ji amžinai pasireiškia“. Šis pasireiškimas trejybinis savo aspektais, nes, kaip sako Aristotelis, kiekviename gamtos kūne turi glūdėti trys principai, kad jis galėtų tapti objektyvus: slapta esmė, forma ir materija¹². Slapta esmė (*privation*) didžiojo filosofo prote asocijavosi su tuo, ką okultistai vadina prototipais, atspindėtais astralinėje Šviesoje – žemesniame plane ir *Anima Mundi* pasaulyje. Šių trijų principų sąjunga priklauso nuo ketvirtojo – GYVYBĖS, kuri spinduliuojama nuo Nepasiekiamojo viršūnės, kad būtų išlieta per visą Substanciją, visuose apreikštuose Būties planuose.

Ir ši Ketverybė (Tėvas, Motina, Sūnus kaip Vienovė ir Ketverybė kaip gyvas apsireiškimas) tapo priežastimi, atvedusia prie seniausios Nekalto Pradėjimo sąvokos, vėliau susikristalizavusios į krikščionių

---

¹¹ *Precepts for Yoga*.

¹² Visištheadvaitos filosofijos vedantistas pasakytų, kad nors ir būdamas vienatine nepriklausoma Realybe Parabrahmanas yra nedalus savo Trejybėje; kad Jis trijuose asmenyse – „Parabrahmanas, Čit ir Ačit“, pastarieji du – priklausomos Realybės, negalinčios egzistuoti atskirai; arba, tiksliau, Parabrahmanas yra Esmė, nekintanti, amžina ir nepažini – Čit (Atma) ir Ačit (Anatma), ir jo savybės, tokios kaip forma bei spalva, yra kiekvieno daikto savybės. Abu jie yra apvalkalai, arba kūnas, arba dar tiksliau – Parabrahmano aspektas (šarira). Bet okultistas turi svarių argumentų prieš šį teiginį, lygiai kaip ir advaitos vedantistas.

bažnyčios dogmą, kuri, nepaisydama sveiko proto, įkūnijo šią metafizinę sąvoką.

Tereikia perskaityti kabalą ir išstudijuoti jos skaičių aiškinimo metodus, ir šios dogmos kilmė bus aiški. Ši sąvoka yra grynai astronominė, matematinė ir visų pirma metafizinė. Vyriškas elementas Gamtoje (vaizduojamas vyriškomis Dievybėmis bei Logais – Viradža arba Brahma, Horu arba Oziriu ir t. t.) gimsta ne iš „nekalto“ šaltinio, įsmedenančio „Motiną“, bet tik per šiojo tarpininkavimą, nes abstrakti Dievybė, būdama belytė ir netgi ne Esmė, o Būtis arba pati Gyvybė – tai vyriška Dievybė, kuri turėdama „Motiną“ negali turėti „Tėvo“. Paaškinsime tai matematikos kalba pagal „*The Source of Measures*“. Kalbėdamas apie „Žmogaus išmatavimą“ ir jo skaitmeninę (kabalistinę) reikšmę, autorius rašo, kad *Pradžios Knygoje IV, 1*:

„ Tai vadinama „Žmogaus ar net *Jehovos*“ išmatavimu ir gaunama taip: $113 \times 5 = 565$; skaičius 565 gali būti išreikštas $56,5 \times 10 = 565$. Čia Žmogaus skaičius 113 tampa faktoriumi $56,5 \times 10$ ir šios skaitmeninės išraiškos kabalistinis paaiškinimas yra *Jod, He, Vau, He*, arba *Jehova*... 565 virsmas į $56,5 \times 10$ atliktas specialiai, kad būtų galima parodyti vyriško principo emanacijos (*Jod*) skirtumą nuo moteriškos (*Eva*); kitaip sakant, vyriško elemento gimimą iš „nekalto“ šaltinio, arba per „nekalta pradėjimą“.

Taip Žemėje kartojasi Sakramentas, patvirtintas, kaip teigia aiškiaregiai, dieviškame plane. Nekaltosios Mergelės Sūnus (arba nediferencijuotas protilas, begalinė materija) vėl gimsta Žemėje, kaip žemiškos Ievos, mūsų motinos Žemės, Sūnus ir tampa visa žmonija – praeities, dabarties ir ateities, – nes Jehova, arba *Jod-He-Vau-He*, – androginas, tai yra dvilytis. Viršuje Sūnus yra visas kosmosas; apačioje jis – žmonija. Trejybė, arba Trikampis, tampa Keturkampiu, slaptuoju Pitagoro skaičiumi, tobulu Kvadratu, o Žemėje – šešiakampiu Kubu. Makroprozopas (Didysis Atvaizdas), arba, kaip sako kabalistai, Senasis Denmis, nužengdamas į Adomą Kadmoną, kuriuo jis naudojasi kaip Nešiotuju pasireiškimui, virsta Tetragramatonu. Dabar jis „majos (didžiosios iliuzijos) iščiose“, ir tarp savęs bei Realybės turi astralinę

Šviesą, ribotų žmogaus jautimų didžiąją Iškraipytoją, jeigu tik Žinios per paramarthasatją neateis jam į pagalbą.

II. STANSAS – TĘSINYS

5. SEPTYNI¹³ DAR NEGIMĖ IŠ ŠVIESOS MEDŽIAGOS. VIENATINĖ TAMSA BUVO TĖVU-MOTINA, SVABHAVATA; IR SVABHAVATA BUVO TAMSOJE.

Slaptoji Doktrina šiuose Stansuose nagrinėja daugiausiai, jeigu ne vien tik, mūsų Saulės sistemą ir ypač mūsų Planetų Grandį. Todėl Septyni Sūnūs yra pastarosios kūrėjai. Šis mokymas vėliau bus paaiškintas išsamiau.

Svabhavata, visatą užpildanti plastiška Esybė, yra visa ko šaknis. Svabhavata yra konkrečios budistinės abstrakcijos, indų filosofijoje vadinamos Mulaprakrite, aspektas. Tai yra Sielos kūnas ir tai, kuo eteris galėtų būti akašai, pastaroji yra gyvybę teikiantis pirmojo principas. Kinų mistikai iš jo pasidarė Būties sinonimą. Nagardžuno (kinų Lun Šan) *Ekašloka šastroje*, kurią kinai vadina *I-šu-lu-ki-lun*, sakoma, kad terminas „Būtis“, arba „subhava“, (kiniškai *jeu*) reiškia „esybė suteikianti pati sau esmę“; taip pat jie tai aiškina kaip reiškiantį „be veiksmo ir veiksmė“, „prigimtis, neturinti savo prigimties“. Subhava, iš kurio kilo svabhavata¹⁴, susideda iš dviejų žodžių: *su* – žavus, geras, *sva* – pats ir *bhva* – būtis, arba būties būseną.

---

¹³ Sūnūs.

¹⁴ H. P. Blavatsky, *Theosophical Glossary*, London, 1892, taip aiškina sanskrito žodį *sva-bhava*: tai visuotinė substancija ir medžiaga arba greičiausiai tai, kas yra už jos – substancijos dvasia ir esmė. Pavadinimas kilęs iš „subhava“ ir susideda iš trijų žodžių – „su“ – geras, tobulas, puikus; „sva“ – pats ir „bhava“ – būtis, arba būties būseną. E. P. Blavatskaja, *Tainaja Doktrina*, Riga, 1937, vertėja į rusų kalbą E. I. Rerich pateikia pastabą, kad tekste šioje vietoje tikriausiai įsivėlė klaida: svabhavata yra kilusi iš svabhava, o ne iš subhava (?), kaip nurodoma tekste. Aišku, kad turėta mintyje svabhava, nes kalbama apie dvi sudedamąsias žodžio svabhavata dalis. Kinų kalba svabhava – *czy-sin*.

II. Stansas – Tęsinys

6. ŠIE DU IR YRA EMBRIONAS, IR EMBRIONAS YRA VIENIS. VISATA DAR SLYPĖJO DIEVIŠKOJE MINTYJE IR DIEVIŠKOSE ĮSČIOSE.

Dieviška Mintis nepateikia Dieviško Mąstytojo idėjos. Visata, ne tik buvusi, esama ir būsima – žmogiškas ir baigtinis įsivaizdavimas, be abejo, išreiškiamas baigtine mintimi – bet visata visa savo visuma kaip *sat* (neverčiamas terminas), absoliuti Būtis su praeitimi bei ateitimi, kristalizuotomis iš amžinos dabarties, yra ta Mintis, savo ruožtu atspindėta antrinėje, arba išreikštoje, priežastyje. Brahmanas (pasyvus), taip pat kaip ir Paracelso *Mysterium Magnum*, žmogiškam protui yra absoliuti paslaptis. Brahmos, vyro-moters, aspektas ir antropomorfinis Brahmano Atspindys pasiekiamas aklo tikėjimo pojūčiais, bet atmetamas žmogaus proto, pasiekusio savo brandą.

Iš to galima daryti išvadą, kad, vaizdžiai tariant, kūrimo dramatos prologo metu, arba kosminės evoliucijos pradžioje, visata, arba Sūnus, dar slypi dieviškoje Mintyje, kuri dar neprasiskverbė į dieviškas Įsčias. Reikia atkreipti dėmesį, kad ši mintis yra pirminė ir duoda pradžią visoms alegorijoms apie Nekaltųjų Mergelių pagimdytus Dievo Sūnus.